

moet men zich eens die sierlijke, gelikte en geflatteerde kinderportretten voor den geest halen, die wij uit sommige salons kennen: ja, die hooren ook inderdaad thuis in een „salon”. Op het eerste gezicht zal men die portretten misschien nog „beelderig” vinden, maar zijn ze op den langen duur interessant voor anderen dan de ouders en zullen ze ook sommige ouders niet danig gaan vervelen? En wanneer men dan dit simpele groepje ziet van een broertje en een zusje, waarbij alle expresselijke mooi-doenerij-op-bestelling is vermeden en waarbij is getracht iets te zeggen van de kinderziel, welke belangrijker is dan het kinder-outerlijk, zou men dan dat groepje niet wenschen te bezitten en maakt men het dan niet los van *b e p a l d e* kinderen? Mij althans gaat het zoo, dat ik dit méér vind dan een portret; dat ik dit vind een beeld van het kinderlijke, een uitdrukking van het wezen van kinderen. Er is hier iets gevonden van dat primair-zuivere, van dat in-eens doordringen tot de ziel, waarbij wij alle picturale schoon kunnen versmaden, omdat hier reeds door de samensmelting van kleur en vorm in een zeer evenwichtige, gesloten compositie in allen eenvoud de ontroering van den kunstenaar tot ons komt en het beeld, dat hij zag — niet met zijn oog maar met zijn hart, klaar en groot voor ons staat.

* * *

Van zijn werken uit het daarop volgend jaar, 1920, kan ik nog noemen het portret van den schilder Grégoire en diens vrouw, dat ook al weer het streven vertoont om het wezenlijke der beide menschen en hun betrekking tot elkaar in één forsche greep samen te vatten. Het is hier de groote, zware mansfiguur, met den breeden, donkeren kop en de krachtige hand: de Daad, en de vrouwenfiguur, teerder, maar sterk in het vertrouwen in den man. Die geestelijke betrekking tusschen twee wezens krachtig en eenvoudig te verbeelden — wij zagen het ook in dat kindergroepje, dat is een sterke kant van Wiegman's talent.

Het is echter niet te ontkennen, dat hier gevaren dreigen. In de eerste plaats is er aan alle versobering een grens: zij kan al gauw een spelletje worden van het verstand, hetgeen wij bij Van der Leek het beste kunnen waarnemen. De pathologische weezin om het doek aan te raken leidt dan tot een „minimalisme”, als ik het zoo noemen mag, dat gaat lijken op het opgeven van raadseltjes. In de tweede plaats kan er overdrijving gaan komen in het afstand doen van picturale waarden en wel in dien zin, dat men de verf gaat smeren alsof het modder is, terwijl toch de verf een prachtig materiaal vormt, dat, mits goed behandeld, een verheuging kan geven, welke men ten onrechte als materialistisch wenscht te beschouwen.